

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

GIDA KÖRÜ
SOFRANA SAHİP ÇIK

Sayı : E-54045643-610-221442
Konu : Soru Önergeleri (7/37790)

07.02.2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 24.12.2020 tarihli ve 43452547-120.07-755458 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan, Mersin Milletvekili Sayın Zeki Hakan SIDALI'ya ait 7/37790 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Bekir PAKDEMİRLİ
Bakan

Ek: Cevabi Görüş (7/37790) (2 sayfa)

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**MERSİN MİLLETVEKİLİ SAYIN ZEKİ HAKAN SİDALI'YA AİT 7/37790 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

AB'de zeytin ve zeytinyağı ile ilgili düzenlemelerde sanıldığı gibi aksine, ürün bazlı piyasa düzenlemeleri uzun zamandır AB tarım politikası içindeki önemini ve yerini kaybetmiştir. Desteklemeler bazında bakıldığında, AB'de 2003 yılında, çiftçi başına üretimden bağımsız doğrudan destek uygulamasına geçildiği görülmektedir. Tek Ödeme Planı adı verilen bu destek, üreticilerin 2000-2002 yılları arasında aldıkları doğrudan destek miktarının ortalamasıdır. Bazı ülkeler ise, bir bölgedeki/ülkedeki tüm çiftçilerin referans dönemde aldıkları ödeme miktarının toplamının, bölgedeki çiftçi sayısına bölünmesiyle elde edilen miktarı baz almıştır. Ayrıca destekler, çiftçilerin çapraz uyum denilen bazı çevre standartları ile hayvan ve bitki sağlığına ilişkin koşullara uymalarına bağlanmıştır. Hâlihazırda, AB'de tarımsal destekler, beşi zorunlu olmak üzere toplam dokuz ödeme kalemi içermektedir.

Bakanlığımızca Ülkemizde bitkisel üretimi artırmak, verim ve kaliteyi yükseltmek, üretim maliyetlerinin karşılanmasına katkıda bulunmak, sürdürülebilirliği sağlamak, kayıtlılığı artırmak ve çevreye duyarlı alternatif tarım tekniklerinin geliştirilmesine yönelik olarak çiftçilere destekleme yapılmaktadır. Bu minvalde 5488 sayılı Tarım Kanunu'nun amir hükümleri doğrultusunda öncelikle arz açığı ürünleri kapsayacak şekilde iç ve dış fiyatlar dikkate alınarak çiftçilere fark ödemesi desteği verilmektedir. Bu kapsamda zeytin üreticilerine; zeytinyağı fark ödemesi desteği verilmektedir, ayrıca 2019 yılında ilk defa dane zeytin de fark ödemesi desteği kapsamına alınmıştır. Bununla birlikte zeytin üreticilerine mazot, gübre ile geleneksel zeytin bahçelerinin rehabilitasyonu desteği de ödenmektedir.

Tarımsal üretim yapan Çiftçi Kayıt Sistemine (ÇKS) kayıtlı üreticilerimize mazot ve gübre destekleme ödemesi yapılmaktadır. Bu kapsamda, 2003-2020 döneminde toplam 14,43 Milyar TL mazot desteği verilmiştir. 2017 yılında ise başlayan yeni uygulama ile stratejik ürünlerde mazot maliyetinin %50'si karşılanmaktadır. 2005-2020 yılları arasında 9,27 Milyar TL gübre desteği verilmiştir. Gübrede %18 olan KDV 10 Şubat 2016 tarihli Resmi Gazetede yayınlanan düzenleme ile kaldırılmıştır.

Bakanlığımızca maliyetlerinin karşılanmasına katkıda bulunmak amacıyla zeytin üreticilerine; 15 TL/da mazot ve 4 TL/da gübre desteği ödemesi yapılmaktadır. Bununla birlikte, organik ve organomineral gübre kullanan üreticilerimize gübre desteğine ilave olarak dekar 10 TL destek verilmektedir.

Ayrıca Ülkemiz genelinde, 2008-2019 yılları arasında fidan kullanım desteği kapsamında 566.804 dekar alanda tesis edilen zeytin bahçeleri için Bakanlığımız tarafından sertifikalı fidan kullanım destekleme ödemesi yapılmıştır.

Bakanlığımızca yürütülen tarımsal destekleme uygulamaları her yıl Tarım Kanununun 19'uncu Maddesine dayalı olarak belirlenen birim fiyatları Cumhurbaşkanlığı Kararı ve desteklemelere ilişkin usul ve esasları belirleyen Bitkisel Üretime Destekleme Ödemesi Yapılmasına Tebliğ hükümleri doğrultusunda yürütülmektedir. Bu kapsamda Bakanlığımızca yapılan desteklemeler izlenmekte ve etkileri analiz edilmektedir.

Bakanlığımızca ÇKS'ye kayıtlı ve tarımsal faaliyet yapılan alan toplamı 5 dekar veya altında olan, yaş çay ve fındık ürünleri hariç, açıkta ve/veya örtü altı ünitelerinde meyve, sebze, süs

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

bitkisi ile tıbbi ve aromatik bitki yetiştiriciliği yapan çiftçilere, dekara 100 TL olmak üzere küçük aile işletmesi desteği ödemesi yapılmakta olup zeytin üretimi yapan çiftçiler de bu desteklemeden yararlanmaktadır. 2021 yılı desteklemeleri henüz yayımlanmış olup buna yönelik çalışmalarımız devam etmektedir.

IPARD programı kapsamında zeytin üretimine doğrudan bir destek bulunmamakla birlikte Çiftlik Faaliyetlerinin Çeşitlendirilmesi ve İş Geliştirme başlığı altında katma değerli ürünler kapsamında zeytinin değer kazanması yönünde zeytin işleme tesisleri desteklenmektedir. Desteklemelerde gerçek ve tüzel kişilikler (kamu tüzel kişilikleri hariç) başvuru sahibi olabilir. Desteklemelerden mevcut ve yeni işletmeler faydalanabilmektedir. İşletme büyüklüğü mikro işletmedir. Destek oranı %55-65 arasında değişmektedir. Yatırım tutarı maksimum 500.000 Euro'dur. İnşaat/yapım işleri, makine ekipman alımı, proje hazırlığına yönelik genel harcamalar ve görünürlük harcamaları (tabela/pano alımı) desteklenmektedir.

Tarımsal destekleme ödemelerinde; 5488 sayılı Tarım Kanunu'nun amir hükümleri çerçevesinde birim fiyatlar her yıl Cumhurbaşkanlığı Kararı ile belirlenmekte ve destekleme uygulamaları Bakanlığımız tarafından yürütülmektedir. 2019 yılında ilk kez dane zeytine 15 Kr/kg fark ödemesi desteği uygulaması başlatılmıştır.

Bakanlığımızca zeytin üreticilerine; dane zeytin fark ödemesi, zeytinyağı fark ödemesi, mazot ve gübre desteği ve geleneksel zeytin bahçelerinin rehabilitasyonu desteği ödenmektedir.

IPARD programı kapsamında ortak makine kullanımına yönelik "Makine parkları" sektörü desteklenmektedir. Makine parkları için başvuru sahibi üretici örgütleridir. Üretici örgütün faaliyet alanı dikkate alınarak uygun harcamalar kapsamında hasat makinesi destek kapsamındadır.

İthal ürünlerde Bakanlığımızca gerekli kontroller yapılmakta olup, mevzuata uygun olmayan ürünlerin yurda girişine izin verilmemektedir.

5996 sayılı Kanunda yapılan değişiklikle 04 Kasım 2020 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 7255 sayılı Kanunla taklit ve tağşiş yaptığı laboratuvar sonuçları ile kesinleşen firmalara uygulanan cezai yaptırımlar artırılarak cezalar caydırıcı hale getirilmiştir.

Bakanlığımız Ar-Ge Çalışmaları içerisinde tarımsal faaliyetlerin sürdürülebilirliği ve toprakların verimliliğin korunmasına yönelik arazilerin optimum kullanım şekillerinin en iyi şekilde belirlenmesi için ekonomik ve çevre faktörleri de göz önüne alınarak tarımsal arazi uygunluğunun belirlenmesinin yanında sürdürülebilir alternatif arazi kullanım desenlerinin de ortaya konularak tarımsal arazi kullanım planlama çalışmalarına destek olabilecek projeler yürütülmektedir. İklim Değişikliğine Uyum konusunda "İklim Değişikliğinin Bazı Önemli Tarım Ürünleri Uygunluk Alanları Üzerine Etkilerinin Belirlenmesi" başlıklı çalışma yürütmekte olduğumuz Ülkesel Proje ile iklim değişikliği projeksiyonları ve IPCC iklim senaryoları kullanılarak ülkemizde yetiştirilmekte olan bazı önemli tarım ürünlerinin devam eden çalışmaları yanında Zeytin yetiştiriciliğinde de iklim değişikliğinin etkilerine karşı yeni olası uygunluk alanlarının haritalarının çıkarılması ve uygunluk alanlarına göre üretim planlamalarının yapılması çalışması 2021 programına alınmıştır.